

Psykologer kan motvirke at skolen skaper tapere

Jogeir Sognnæs

Har psykologer en kompetanse som er viktig i arbeidet med å utvikle skolen slik at ikke flere tapere blir skapt? Ja, svarte professor i pedagogikk, Peder Haug, i sitt foredrag på årets PP-konferanse i Oslo.

To jenter leser ordet MÅL i skolegården.

Illustrasjonsfoto Scanpix.

Men Haug siktet ikke først og fremst til den tradisjonelle utrednings- og behandler-kompetansen. Han argumenterte for at PPT må få en sterkere tilknytning til skolene og bli en del av skolens lederteam: – PP-tjenesten må inn i skolene og innta en kritisk-konstruktiv funksjon, sa han. – Alle skoler bør ha ei ledergruppe som har ansvaret for virksomheten. I denne gruppa hører PP-tjenesten hjemme. (Foredraget er trykket i desembernummeret av Skolepsykologi.)

PPT må inn i skoleledelsen

Dette er ikke nye tanker, men Haug går lenger enn vanlig når han argumenterer med en formalisert rolle i skolens ledelse, samtidig som han holder fast ved at PP-tjenesten må være uavhengig og ikke underlagt skolens ledelse.

I sin argumentasjon viste Haug blant annet til evalueringa av Læreplanen fra 1997 (L97), der det påpekes at skolen jobber med uklare mål og har lærere som er lite intervensjonerende, stiller for få krav, og gir positive tilbakemeldinger når det ikke er grunnlag for det. Ut fra dette konkluderer Haug med at skolen har behov for støtte fra en annen kompetanse enn den som i dag dominerer i PPT, med mer vekt på generell pedagogikk og innovasjonskompetanse.

Etter innlegget fikk Haug spørsmål om han mener det dermed ikke lenger er behov for psykologer i PP-tjenesten, og om han ser for seg en utvikling mot en pedagogisk veiledningstjeneste. Haug svarte at det ville være en katastrofe om PPT utviklet seg til en ren pedagogisk tjeneste. I svaret hans hørte jeg også en bedre og mer overbevisende argumentasjon for psykologers kompetanse i denne «nye» PP-rollen enn det mange psykologer er i stand til å gi. Kunnskap om normalutvikling, mestring, gruppeprosesser og organisasjonspsykologi, er eksempler på denne kompetansen.

Personlig tror jeg fortsatt at psykologers legitimitet i skolen er forankret i vår kliniske basiskompetanse, noe Peder Haug neppe er uenig i. På bakgrunn av psykologers solide kliniske kompetanse og med trygghet på den generelle allmenn-psykologiske kompetansen vi også besitter, slutter jeg meg til Haug når han sier at behovet for psykologer i PP-tjenesten er større enn noen gang.

Sakkyndig vurdering av kommunen?

Haug utfordret også PPT når det gjelder sakkyndige vurderinger. Han hevder at vi fokuserer på hva som er galt med eleven, og til en viss grad på hva som er galt i klasserommet eller skolen. Svært sjelden retter vi oppmerksomheten mot at noe er galt med systemene over skolen, med skolemyndighet eller lovgiver. Også på dette nivået mener jeg at vi som psykologer har mye å bidra med, gjennom kritisk-konstruktive innspill til de riktige myndigheter. Kanskje skal vi ta Haug på ordet og skrive en sakkyndig vurdering der vi vurderer evnen kommuner, fylker, stat, departement og direktorat har til å lage gode rammevilkår for å hindre at barn blir tapere?

Etter innlegget til Peder Haug er jeg igjen blitt mer optimistisk på vegne av psykologene i PPT. I den optimistiske «bølgen» jeg er i velger jeg å se mulighetene, når Petter Skarheim, direktør for det nyopprettede Utdanningsdirektoratet, i sitt sluttinnlegg på PP-konferansen sier at han vil gjøre PPT mer synlig gjennom rapportering og publisering av resultater på en web-portal. Jeg tror vi her kan få en mulighet til å synliggjøre PPT som kommunens kraftsenter for barns psykiske helse. Jeg vil også lete etter mulighetene i de forslagene til endringer i opplæringsloven som utdannings- og forskningsdepartementet har lagt fram på høring nå i høst.

Det skjer mye rundt den viktigste arbeidsplassen for psykologer i kommunene. Det er viktig at vår yrkesgruppe er med på å påvirke retningen på endringene som er på gang, og arbeider for å beholde en sentral arena for psykologarbeid på kommunenivå. Innlegget til Peder Haug kan være et inspirerende utgangspunkt i dette arbeidet.